BILAGA M1.19 SAMRÅDSMÖTE VOLITO FASTIGHETER AB

MAXIMA
Projekt tillstånd
Tillståndshandling
Miljöbalken

2025-05-28 Slutversion

Samråd med Volito om projekt MAXIMA

Datum:	2025-02-06
Tid:	15:00-16:00
Plats:	Hjälmaregatan 3 och digitalt (Zoom)

Närvarande

Namn		Roll
Volito		
Christel Fryklund		Förvaltningschef
Marie Persson		VD Volito fastigheter
Carl Brodelius		Förvaltare
VA SYD		
Lena Hellberg		Projektledare Tillstånd
Petra Mani	Digitalt	Bitr. projektledare Tillstånd
Elisabeth Werner		Juridiskt ombud (Delphi) för tillståndsansökan
Stefan Milotti		Projektledare Tunnel
Markus Åkesson		Delprojektledare Tunnlar och schakt
Magnus Gunnarsson		Teknikfrågor Tunnlar och schakt
Torbjörn Lagrelius		Funktion Fastighet
Elisabet Hammarlund	Digitalt	Specialist hydrogeologi, Tyréns
John Sjöström	Digitalt	Ansvarig samråd, Tyréns
Rebecka Strohl	Digitalt	Protokollförare/handläggare samråd, Tyréns

Det som anges i protokollet är information som framkom på möte utöver det som framgår av powerpointpresentationen (bilaga 1). Även under mötet ställda frågor och lämnade svar redovisas i protokollet.

1 Välkomna

Lena Hellberg hälsar alla välkomna och presenterar förutsättningar för mötet

- Syfte med möte är avgränsningssamråd och att VA SYD ska få återkoppling med frågor på program MAXIMA och information som ni vill ta upp.
- Protokoll och presentation kommer att delges Volito.
- Genomgång agenda.
- Presentation av mötesdeltagare (se deltagarlista).

2 Inledning och presentation av avloppsreningssystemet MAXIMA

2.1 MAXIMA – ett nytt system för rening av vårt avloppsvatten

Lena Hellberg presenterar VA SYDs verksamhet och MAXIMA

VASYD:

- VA SYD är en av Sveriges största VA-organisationer med verksamhet som pågår dygnet runt och som omsätter cirka 1 miljard per år.
- VA SYD storsatsar på hållbar avloppsrening.
- VA SYD arbetar med bland annat rening av avloppsvatten, rening av dricksvatten, hantering av skyfall med exempelvis utjämningsmagasin och dammar samt insamling av avfall för återvinning och återbruk.

MAXIMA:

- Ett stort regionalt samhällsprojekt, bygger om och bygger ut Sjölunda avloppsreningsverk för att kunna rena mer avloppsvatten från kommuner i sydvästra Skåne (Burlöv, Malmö, Lomma och Lund).
- Utbyggnaden av Sjölunda avloppsreningsverk omfattar en kapacitetsökning från dagens anslutning om cirka 360 000 personer till cirka 690 000 personer. Det motsvarar en kapacitet om cirka 820 000 personekvivalenter (pe).
- MAXIMA är ett system som består av olika anläggningsdelar. Ansökan omfattar om- och utbyggnad av Sjölunda avloppsreningsverk, nya utloppsledningar i Öresund, ny pumpstation vid Sjölunda, Avloppstunnel Söder med två mindre mikrotunnlar under Malmö och Avloppstunnel Norr från Lund till Malmö. Avloppstunnel Norr är ny i det här omtaget.
- Alla anläggningsdelar ska ses som ett tekniskt system, anläggningsdelarna är beroende av varandra. Tillstånd söks för hela systemet.
- Avloppstunnlarna fungerar även som utjämningsmagasin.
- Överföringsledningar från Borgeby avloppsreningsverk ingår inte i tillståndsansökan men är en del av programmet MAXIMA. Det hanteras separat med ledningsrätt.

2.2 Samhällsnyttor

Lena Hellberg presenterar projektets nyttor

- I projektet har det identifierats 5 samhällsnyttor.
- VA SYD vill vara proaktiva. Regionens befolkningstillväxt och klimatförändringar behöver hanteras för att samhället ska kunna fungera.
- Det renade avloppsvattnet kommer att ha mindre belastning på Öresund jämfört med idag. Den nya utsläppspunkten för utloppsledningen (4 kilometer ut, jämfört med dagens 2 kilometer) har mindre påverkan på Lommabukten. Källby och Borgeby avloppsreningsverk kommer att läggas ner.
- VA SYD vill återvinna energi och näringsämnen i samhället. Försöker göra nya produkter av restprodukter, till exempel uppgradera metangas från rening till biogas och använda rötat slam som gödning på jordbruksmark.
- MAXIMA ska stärka VA SYD och dess medlemmar. Samlar kompetens och investeringar till ett ställe.
- Läkemedelsrening som behöver hanteras enligt ett nytt avloppsdirektiv ingår till exempel inte i MAXIMA men blir enklare att införa vid ett senare tillfälle.
- MAXIMA ska vara ett robust system med en ökad driftsäkerhet som kan hantera framtida störningar, krig och kriser i regionen under lång tid framåt. Avloppsrening är en nödvändighet för att samhället fungerar.

2.3 Preliminär tidplan

Lena Hellberg presenterar

- VA SYD arbetar med att ta fram en ansökan och planerar skicka in ansökan till mark- och miljödomstolen försommaren 2025 och räknar med att det tar cirka 2 år att få tillstånd, dvs 2027 och kan då börja bygga.
- Byggtid 2027-2035.
- Det är mest tidskritiskt att bygga ut Sjölunda avloppsreningsverk. Byggnation av Sjölunda avloppsreningsverk sker under pågående drift, därav en beräknad anläggningstid på upp till cirka 8 år.
- Parallellt byggs avloppstunnlarna och schakt vilket tar cirka 4-5 år. Varje schakt tar cirka 6-12 månader att bygga, därefter pågår aktivitet på platsen i varierande omfattning under byggtiden.

3 Tillståndsansökans omfattning

3.1 Lokalisering

Lena Hellberg presenterar anläggningarnas placering

- VA SYD har tittat på olika platser för lokalisering av anläggningsdelarna.
- VA SYD har bedömt att den nuvarande platsen för Sjölunda avloppsreningsverk är den bästa, VA SYD använder redan platsen för ändamålet och det ligger i ett industriområde långt från bostäder.
- Utloppsledningarna har varit föremål för modelleringar, utredningar och jämförelser. Har tittat på bland annat djup, strömmar och omsättningar av vatten. Utsläppspunkten cirka 4 km ut i havet är den mest optimala. Den nuvarande utloppspunkten ligger cirka 2 kilometer ut.

- För Avloppstunnel Söder har VA SYD även utrett tryckavloppsystem och kommit fram till att tunnel stör omgivningen minst. Det är även lämpligast för hantering av framtida skyfall.
- Pumpstationen behöver ligga nära avloppsreningsverket och i en lågpunkt mellan de två tunnlarna.
- För Avloppstunnel Norr har VA SYD jämfört alternativet ledning och kommit fram till att tunnel är det alternativ som stör omgivningen minst.

4 Planerad verksamhet

Elisabeth Werner presenterar

- Anledning till att avgränsningssamrådet genomförs är att VA SYD söker tillstånd enligt miljöbalken.
- Miljöfarlig verksamhet (9 kap. miljöbalken), främst för om- och utbyggnad samt utökning av kapacitet av avloppsreningsverket.
- Vattenverksamhet (11 kap. miljöbalken) i byggskedet, för bortledning av grundvatten i schakt, arbete i vattenområde bland annat vid anläggande av utloppsledningarna och erosionsskydd.
- Tillstånd och dispenser enligt 7 kap. miljöbalken (skyddade områden) och artskyddsförordningen. Utredning pågår huruvida tillstånd för påverkan på Natura 2000-området behöver sökas.
- Följdverksamheter (16 kap. miljöbalken), för nödvändiga verksamheter och åtgärder som behövs för att bedriva verksamheten ändamålsenligt, i detta fall är det fråga om transporter och ledningsnätet.

4.1 Avgränsningar

4.1.1 Geografisk avgränsning

Elisabeth Werner presenterar

- VA SYD har avgränsat den yttre gränsen för samrådskretsen enligt olika parametrar: påverkansområde för buller, grundvattensänkning och vibrationer. Den parametern som har störst påverkan avgör den yttersta gränsen av samrådskretsen. Runt schakten är ofta grundvattenpåverkan avgörande, längs med tunnlarna är det vibrationer och runt utloppsledningarna har buller varit styrande.

5 Avloppsreningssystemet

5.1 Avloppstunnel Söder

Stefan Milotti presenterar

- Avloppstunnel Söder är cirka 5,5 kilometer
- Följer man vattnets väg går tunneln från schakt S15 Turbinen till schakt S01 Sjölunda pumpstation med självfall, varifrån avloppsvattnet pumpas in till Sjölunda avloppsreningsverk.
- 2 mikrotunnlar som är cirka 2,5 km långa totalt och cirka 2 meter i diameter.

- Befintligt ledningssystem ansluts till tunneln där det nu finns pumpstationer för befintligt tryckavloppssystem. Därför följer avloppstunneln ungefär samma sträckning som befintliga tryckledningar.
- Drivningsriktningen för tunneldrivningen i byggskedet kommer vara från S01 Sjölunda pumpstation till S15 Turbinen för huvudtunneln och för mikrotunnlarna från S17 åt båda håll samt från S20 åt båda håll.
- Schakten fungerar även som nödutrymning under byggskedet.
- Byggtiden är cirka 4-5 år.

Fråga från Volito: Om man börjar tunneldrivningen vid S01, när hamnar man vid S14?

VA SYD svarar: Det går inte att säga exakt i det här skedet, det finns ingen detaljerad tidplan. Ungefär år 2030. Vi kommer att ha en dialog med er framöver.

Fråga från Volito: Blir det någon påverkan mellan schakten?

VA SYD svarar: Vi kommer in på det senare i presentationen. Tunneldrivningen medför vissa vibrationer och stomljud.

VA SYD: Schakt S14 Carlsgatan är lokaliserad vid en befintlig pumpstation, som ska stängas när tunneln tas i drift.

5.2 Schakt

Stefan Milotti presenterar

- Schaktet byggs innan tunneln, vilket tar cirka 6-12 månader. Därefter pågår aktivitet i varierande omfattning inom arbetsområdet under byggskedet för avloppstunneln, under 4-5 år.
- Schakten byggs bredvid tunneln.

Fråga från Volito: Kommer nödutrymningen vara permanent eller bara under byggskedet?

VA SYD svarar: Nödutrymningsmöjlighet ska endast finnas under byggskedet.

Fråga från Volito: Så det kommer vara något på toppen senare?

VA SYD svarar: Det kommer eventuellt finnas en överbyggnad för ventilation, så att luft kan pressas ut ur tunnelsystemet vid skyfall. Än så länge har vi ingen detaljutformning på överbyggnaden.

Fråga från Volito: Kommer det lukta? Det luktar ganska illa runt den pumpstation som finns idag.

VA SYD svarar: Vi kommer ta höjd i ansökan för att kunna installera någon typ av luftfilteranordning i respektive schakt, vilket är en förbättring jämfört med idag. I normalläget kommer lukten hanteras vid S01 Sjölunda pumpstation. Vid till exempel S14 Carlsgatan, kommer det kunna uppstå lukt vid kraftiga skyfall om tunneln blir full.

Fråga från Volito: Hur lång tid tar det att bygga schaktet?

VA SYD svarar: Cirka 6-12 månader.

Volito svarar: Tidigare har ni sagt 4 månader.

VA SYD svarar: Vi säger generellt att det tar 6-12 månader, det beror på storleken på schakt. S14 Carlsgatan är ett av de mindre schakten.

5.3 Tunneldrivning

Stefan Milotti presenterar

- Två olika borrningstekniker kommer att användas för tunneldrivning.
- Bilden till höger (s. 18) visar den typ av maskin som kommer att används för huvudtunneln. Det var en maskin av liknande typ som användes när man borrade citytunneln. Man borrar och placerar in förtillverkade betongsegment för att göra tunneln tät.
- Bilden till vänster (s. 18) visar ett exempel på maskinen som kommer att användas för mikrotunnlarna.
- All masshantering sker genom att de transporteras bakåt i tunneln mot S01 Sjölunda pumpstation där de transporteras bort.

6 Aktuella schakt med arbetsområden

6.1 S14 Carlsgatan

VA SYD: Vi har ett arbetsområde vid S14 Carlsgatan. I samrådshandlingen redovisas hela ytan som kan komma att behövas, men vi kommer inte använda hela ytan under hela perioden det tar att bygga tunneln.

Fråga från Volito: Så ni kommer inte använda hela ytan under 12 månader?

VA SYD svarar: För att kunna bygga schaktet är det den här ytan vi behöver, vilket kan ta 12 månader. Sen kommer arbetsområdet att variera i storlek under tunneldrivningen.

Kommentar från Volito: Det kommer att bli en stor påverkan för Volito. Vi har båda fastigheterna Ran 4 och Aegir 1, som även har en uteservering. Det finns en fettavskiljare för restaurangen som VA SYD måste komma åt och tömma. Den töms 1 gång i månaden. Arbetsområdet som går in mellan fastigheterna har blivit större sen det förra samrådet. Vi har även parkeringar och en accesspunkt för sophämtning på innergården vid Ran 4 som man måste kunna komma åt under byggskedet. Det behöver tas hänsyn till eller erbjudas lösning för annan parkering för våra hyresgäster. Access till fettavskiljaren och sophämtningen måste lösas. För arbetsområdet som presenteras nu ser det ut som att man inte kan gå runt hörnet vid Ran 4 eftersom arbetsområdet går precis till hörnet av byggnaden. Det vore bra med en väg förbi så att man slipper gå runt hela kvarteret.

VA SYD svarar: VA SYD tar med sig synpunkterna.

Volito: Vi önskade i förra samrådet att arbetsområdet skulle följa kajen bort längs Skeppsbron i stället. Skulle det fortfarande vara möjligt att flytta arbetsområdet? Vill gärna att man tittar på det alternativet. Vi skickade in ett förslag 2023.

VA SYD svarar: Skicka gärna in förslaget igen eftersom det här är ett nytt samråd.

Kommentar från VA SYD: Vi känner till att ni också har geobrunnar.

Volito svarar: Det är vår största oro. Vi har brunnar vid Aegir 1.

VA SYD svarar: Vi vet var brunnarna finns. Brunnarna på den norra sidan kan bli påverkade under byggtiden eftersom de ligger så pass nära tunneln när man borrar. Brunnar ska ligga utanför ett visst säkerhetsavstånd. Eventuellt behöver brunnarna tas ur drift för att därefter borra nya.

Kommentar från Volito: Vi behöver ha brunnarna i drift. Värme kan vi lösa via fjärrvärme men kyla har vi inget alternativ till. Kan man få tillfällig extern kyla? Den här frågan behöver hanteras. Brunnar har redan fyllts en gång med bentonit, när citytunneln borrades, vilket krävde omfattande rening av systemet. Citytunneln borrade nya brunnar till oss. Vi har redan fått våra brunnar skadade en gång, vi vill inte att det händer ingen.

VA SYD svarar: Vi tar med oss frågan.

7 Förväntad miljöpåverkan

7.1 Påverkan i bygg- och driftskede

John Sjöström presenterar

- Den huvudsakliga miljöpåverkan uppstår i byggskedet.
- Vi har identifierat vissa miljöaspekter bland annat grundvattenpåverkan, utsläpp av överskottsvatten, buller och vibrationer.
- planerar åtgärder för att minska bullerpåverkan vid varje schakt, till exempel bullerpåverkan och arbetstider, information och dialog om när och hur arbeten kan göras.
- Vibrationer och stomljud kan upplevas i fastigheterna under ungefär en veckas tid när tunneldrivningsmaskinen passerar.
- VA SYD har behov av att få information om vibrationskänsliga verksamheter, till exempel brunnarna och andra vibrationskänsliga anläggningar hos hyresgäster.
- I driftskedet är det i normalläget ingen påverkan genom lukt vid S14. I normalläget har vi ett undertryck så att luften sugs till S01 Sjölunda pumpstation. Om det blir händelser med stora mängder vatten i avloppstunneln kan det lukta vid andra schakt.

Volito: Vi har fått enkäten för vibrationer. Vi har nyligen renoverat posthusets sandsten, som är mycket vibrationskänslig. Det behöver göras mätningar för att säkerställa att det inte rör sig för mycket. Det finns till exempel ornament. Vår antikvarie vill vara med när det sätts upp vibrationsmätare. Vi vill också vara med när det görs besiktning innan. Länsstyrelsen kanske också behöver vara med.

VA SYD svarar: VA SYD noterar detta.

7.2 Grundvatten

Elisabet Hammarlund presenterar

- Vid själva tunneldrivningen blir det inget inläckande grundvatten.
- Vid schakten behöver man troligen göra tillfälliga grundvattensänkningar under 6-12 månader i kalkberget. Det blir en trycksänkning en bit ner i berget med begränsad påverkan på de övre öppna grundvattenmagasinen.
- Vi gör också en bedömning av risken för sättningar på byggnader och anläggningar.

Kommentar från Volito: Både Aegir 1 och Ran 4 är pålade.

VA SYD svarar: Vi har tagit del av ritningar och har koll på var den kritiska grundvattennivån för pålarna ligger.

Fråga från Volito: Hur tar ni hänsyn till det?

VA SYD svarar: Schaktet ligger nära hamnbassängen vilket innebär att grundvattenmagasinet fylls på kontinuerligt. Energiuttaget för energibrunnarna måste beaktas så att verksamheten, exempelvis kylanläggning i kök, inte ska påverkas. Sättningar behöver beaktas där det finns organiska sediment i jordlagren eller konstruktioner som kan påverkas. Om det finns behov kan man också infiltrera vatten i de ytliga magasinen som skyddsinfiltration och injektera i kalkberget för att få tätt i berget.

Fråga från Volito: Och då klarar sig pålarna?

VA SYD svarar: Ja, då ska man klara pålarna. Efter att schaktet har blivit tätt kommer grundvattennivåerna att återställa sig.

8 Övriga frågor

Volito: Vi är framför allt oroliga för våra geobrunnar och pålarna så att inte huset skadas.

VA SYD svarar: Det är mycket planering kvar. Vi kommer att ha en fortsatt dialog.

Fråga från Volito: Ska vi skicka in samma synpunkter igen i det här samrådet?

VA SYD svarar: Ja.

Fråga från Volito: Hur ser tidplanen ut? Vi vill inte arbeta med stensättning på den norra delen av posthuset samtidigt som ni arbetar.

VA SYD svarar: Arbeten för MAXIMA kan inte påbörjas innan tillståndet är klart. VA SYD uppskattar att arbeten i anslutning till S14 Carlsgatan tidigast påbörjas 2028 – 2029.

Fråga från Volito: Vi har ett utvecklingsområde i närheten. Hur långt ner i marken kommer man att kunna gräva vid tunneln?

VA SYD svarar: Det kommer att vara en skyddzon på 10 meter runt tunneln. Tunneln ligger 25-30 meter under marken. Ta kontakt med VA SYD innan ni planerar grävning vid tunneln.

Lena Hellberg avslutar och tackar för mötet.

9 Bilagor

Bilaga 1. Presentation vid samrådsmöte

VASYD
MAXIMA